

<https://helda.helsinki.fi>

Huumeiden käyttöön liittyvä sairaalahoidon tarve kasvaa

Seppälä, Toni

2022

Seppälä , T , Koljonen , V & Lassus , P 2022 , ' Huumeiden käyttöön liittyvä sairaalahoidon tarve kasvaa ' , Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 77 , Nro 7-8 , Sivut 293-293 . <
<https://www.laakarilehti.fi/pdf/2022/SLL7-8-2022-293.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/342851>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Huumeiden käyttöön liittyvä sairaalahoidon tarve kasvaa

Vuosina 2002–2005 Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa hoidettiin kirurgisesti kaikkiaan 24 suonensisäiseen päihteiden käyttöön liittyvää pistoskomplikaatiota (1). Nykyään pelkästään plastiikkakirurgian osastolla hoidetaan pistoshuumeiden käyttöön liittyviä pehmytkudosinfektioita joka viikko. Konsultaatioitakin tulee useita viikossa.

Suomessa arvioitiin vuonna 2017 olevan 25 000 pistämällä huumeita käyttävää henkilöä (2). Yleisimpiä aineita helsinkiläiskäyttäjillä ovat amfetamiini, metamfetamiini ja buprenorfiini (3). Huumemyrkytykset ovat alle 40-vuotiaiden miesten toiseksi yleisin kuolemansyy Suomessa (4).

Katukaupan amfetamiini ja metamfetamiini ovat epäpuhtaita, ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen buprenorfiinitablettien sidosaineet aiheuttavat suodattamisen jälkeenkin vakavia infektioita pehmytkudoksissa (1–8).

Potilaita hoidetaan erityisesti tukielin- ja plastiikkakirurgian yksikössä, koska infektiot painottuvat pehmytkudoksiin. Hoitojaksot sairaalassa ovat pitkiä ja tapausmäärät kasvavat.

Ylä- tai alaraajan pistosinfektiot vaativat laajoja kudosaivauksia, kuolleen rasva- ja lihaskudoksen poistamista, toistuvia puhdistusleikkauksia ja ihosiirteitä. Pahimmassa tapauksessa päädytään amputaatioihin (1). Paikallinen tulehdus voi levitä verenkiertoon ja aiheuttaa märkäkertymiä käytännössä mihin tahansa, esimerkiksi lähelle selkä- tai kaulaydinkanavaa tai sydämen läppärakenteisiin, jolloin seurauksena voi olla halvaantuminen tai kuolema (5).

Lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen aineiden pistäminen verenkiertoon vaurioittaa verisuonia. Lopulta toimivia pintalaskimoi-

ta on hyvin vaikea löytää. Lääkeaineet päätyvät kudoksiin, neulat katkeilevat, ja päihderiippuvainen yrittää pistää aineita jopa kaulasuoniin.

Huono verisuonitilanne vaikeuttaa hoitoa, ja usein joudutaan turvautumaan anestesia-lääkärin avaamaan keskuslaskimoyhteyteen. Päihderiippuvainen potilas saattaa lähteä sairaalasta sen kanssa ja pistää päihdettä suoraan keskuslaskimoon, jolloin seurauksena on valitettavan usein yliannostuskuolema.

”Komplikaatiot ovat ehkäistävissä.”

Päihderiippuvaiset potilaat ovat keskimäärin nuoria, ja heillä on veriteitse tarttuvia tauteja sekä psykiatrasta sairastavuutta (1,6). He ja heidän omaisensa kärsivät erittäin paljon riippuvuussairaudesta vuoksi. Myös hoitamisessa on haasteita. Vaikeat pehmytkudosinfektiot johtavat useasti pysyvään invaliditeettiin ja avun tarpeeseen. On surkeaa nähdä, miten jo aiemmin isossa leikkauksessa ollut päihderiippuvainen joutuu uudelleen leikattavaksi muutaman kuukauden päästä, koska pistoshuumeiden käyttö ei ole loppunut.

Yhteiskunnan olisi tärkeää puuttua tähän kasvavaan ongelmaan ja saada päihderiippuvaiset tehokkaammin korvaushoidon piiriin. Tarvitaan neulanvaihtopisteitä ja piikittämiseen tarkoitettuja tiloja, joista päihdeongelmaiset tavoitettaisiin helpommin. Turvallisempaan piikittämiseen tarkoitettujen tilojen hyöty on osoitettu tieteellisissä tutkimuksissa (7,8).

Suonensisäiseen päihteiden käyttöön liittyvät komplikaatiot ovat ehkäistävissä. Päihderiippuvuus on sairaus, ei rikos. ●

TONI SEPPÄLÄ

plastiikkakirurgiaan erikoistuva lääkäri

VIRVE KOLJONEN

professori, plastiikkakirurgi, ylilääkäri

PATRIK LASSUS

dosentti, plastiikkakirurgi, ylilääkäri

Hus Tukielin- ja plastiikkakirurgia

KIRJALLISUUTTA

- Partanen TA ym. Outcome after injections of crushed tablets in intravenous drug abusers in the Helsinki University Central Hospital. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2009;37:704–11.
- Rönkä S, Markkula J, toim. Huuometilanne Suomessa 2020. THL, Raportti 13/2020. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140710/URN_ISBN_978-952-343-576-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Drugs in syringes from six European cities: results from the ESCAPE project 2017. Rapid Communications 2019. https://www.emcdda.europa.eu/publications/rapid-communications/drugs-in-syringes-from-six-european-cities_en
- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. European Drug Report 2019. <https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2019>
- Ruotsalainen E ym. Clinical manifestations and outcome in *Staphylococcus aureus* endocarditis among injection drug users and nonaddicts: a prospective study of 74 patients. *BMC Infect Dis*. 2006;6(1):137. doi:10.1186/1471-2334-6-137
- Roy É ym. Epidemiology of injection drug use: new trends and prominent issues. *Can J Psychiatry* 2016;61:136–44.
- Levengood TW ym. Supervised injection facilities as harm reduction: a systematic review. *Am J Prev Med* 2021;61(5):738–49.
- Folch C ym. Drug consumption rooms in Catalonia: A comprehensive evaluation of social, health and harm reduction benefits. *Int J Drug Policy* 2018;62:24–9.

SIDONNAISUDET

Toni Seppälä, Virve Koljonen, Patrik Lassus:
Ei sidonnaisuuksia.